

Starkare välfärd utan profit

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka resurserna till den gemensamma välfärden och samtidigt avskaffa ROT och RUT.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en non profit-princip ska vara rådande inom skola, vård och omsorg. Överskott ska återbetalas stat eller kommun, sparas eller återinvesteras i verksamhet.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kräva transparent redovisning av verksamheter som till minst hälften finansieras genom skattemedel.

Bakgrund

De senaste decenniernas långtgående privatisering av tjänster inom välfärdssektorn har alltmer kommit på kollisionskurs med ambitionen om en likvärdig och trygg välfärd för alla. Många privata företag har en vårdidé som bidrar till en uppskattad mångfald i utbudet av välfärdstjänster. Feministiskt initiativ vill värna om denna mångfald. Privata aktörer med långtgående ekonomiska avkastningskrav har emellertid urholkat kvaliteten inom flera sektorer och en ständig konkurrensutsättning utarmar möjligheterna att erbjuda en kvalitativt bra verksamhet till alla medborgare. Att på ett oregrerat sätt låta privata bolag ta ut vinster ur den skattefinansierade verksamhet som utgör basen för välfärden skapar problem.

Fi kräver att alla verksamheter och enheter (till exempel varje enskild skola, vårdcentral, äldreboende och förskola) där minst 50 procent av verksamheten finansieras med skattemedel åläggs att öppet redovisa sin ekonomi. Detta gäller oavsett driftsform. En transparent redovisning är nödvändig för att tydliggöra hur skattemedel används. Vi efterlyser regler som förhindrar vinstläckage men samtidigt bibehåller den valfrihet som medborgare uppskattar. Huvudprincipen ska vara att den skattefinansierade välfärden bedrivs i offentlig regi men med inslag av alternativa driftsformer enligt utarbetade non profit-principer. Fi kräver begränsningar av möjligheten att genom uppköp omvandla skattefinansierade investeringar till privat förmögenhet.

Feministiskt initiativ har inte egna resurser att i detalj förslå den perfekta lösningen för detta men vi ansluter oss till den breda opinion som efterlyser kraftfulla begränsningar av vinstutdelning. System som flyttar över kvalitetssäkringen för välfärdstjänsterna från folkvalda politiker till brukarna, som lagen om valfrihet (LOV), innebär i praktiken att kvalitetsansvar för välfärdstjänsterna läggs på barn och äldre. Feministiskt initiativ menar att detta är orimligt. Vi föreslår även ett avskaffande av RUT-avdraget och ROT-avdraget.

Det största hotet mot välfärd för alla är nedskärningarna som påbörjades långt innan de privata aktörerna gjorde sitt intåg på välfärdsmarknaden. Exempelvis är det 25 procent större barngrupper i förskolan i Sverige idag än det var 1985. En omfattande forskning kan

visa att just investeringar i humankapital (hälsa, kunskap etc.) och socialt kapital (social tillit, väl fungerande institutioner) har en avgörande betydelse för ett lands välstånd. En offensiv socialpolitik bidrar till att stabilisera efterfrågan i samhällsekonomin och hålla sysselsättningen uppe. En offentlig sektor med bra löneläge ger en stabilitet i ekonomiskt svajiga lägen.

Skattepengar som är avsedda för skola, vård och omsorg ska användas till detta – inte till att öka riskkapitalisters och privata aktieägares förmögenheter. Detta vill vi att riksdagens som sin mening ger regeringen tillkänna.

Stockholm den 28 september 2013

Stina Svensson (Fi)